

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a JUDr. Petra Polácha ve věci

žalobce: **J. Č.**
zastoupen advokátem JUDr. Pavlem Knitem
sídlem Údolní 222/5, Brno

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2017, č. j. 41801/17/5100-41457-711535

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Finanční úřad pro Jihomoravský kraj, Územní pracoviště Brno-venkov, rozhodnutím ze dne 15. 12. 2016, č. j. 4682612/16/3005-80541-711199, zřídil zástavní právo k nemovité věci podle § 170 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, s použitím § 1309 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. Zástavní právo bylo zřízeno za účelem

zajištění žalobcem neuhrazených daní v celkové výši 2 286 700 Kč, včetně příslušenství, ke stavbě č. p. X, na parcele č. X, LV X, vše zapsáno na LV č. X, k. ú. X, ve vlastnictví K. R.

2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí finančního úřadu potvrdil.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce v podané žalobě popsal průběh dosavadního řízení před správními orgány a namítal, že zástavní právo bylo zřízeno k nemovitostem, které nejsou v jeho vlastnictví, ale ve vlastnictví pana K. R., bytem M. 336. Žalobce má k předmětné nemovitosti pouze nájemní vztah. Jelikož bylo zřízeno zástavní právo k nemovitosti ve vlastnictví osoby odlišné od daňového subjektu, byl správce daně povinen obstarat souhlas vlastníka podle § 170 odst. 3 daňového řádu, což neučinil.
4. Správní orgány založily svá rozhodnutí na tvrzení, že žalobce převedl nemovitost dne 9. 10. 2009 na pana K. R. na základě kupní smlouvy v rozporu s tzv. generálním inhibitorem, neboť žalobci bylo usnesením Okresního soudu Brno-venkov ze dne 15. 5. 2009, č. j. 28 Nc 5999/2009-5, zakázáno nejméně ode dne 1. 10. 2009 nakládat se svým majetkem včetně uvedené nemovitosti. Tvrzení správních orgánů však není správné. Žalobce dlužnou částku dne 6. 10. 2009 uhradil pověřené exekutorce, čímž nařízená exekuce zanikla a byla již materiálně neúčinná. Z důvodu liknavosti pověřené exekutorky byla exekuce formálně ukončena až dne 5. 11. 2009. V období od 7. 10. 2009 do 29. 10. 2009 tedy uvedené nemovitosti nebyly stiženy exekucí, proto žalobce neporušil zákaz nakládat se svým majetkem.
5. I v exekučním řízení dluh zaniká jeho zaplacením. Exekučně vymáhané právo tak zaniká zaplacením vymáhané pohledávky k rukám soudního exekutora. Dluh žalobce proto zanikl již dne 5. 10. 2009 a v době prodeje nemovitosti nepodléhal žádnému omezení. V době podání návrhu na vklad do katastru nemovitostí dne 1. 10. 2012 již účinky generálního inhibitoria rovněž netrvaly a nejedná se proto o absolutně neplatný právní úkon. Rozhodnutí o zřízení zástavního práva bylo vydáno v rozporu se zákonem, neboť postihuje majetek, který není ve vlastnictví daňového subjektu.
6. Žalobce závěrem namítal, že daňové nedoplatky jsou v prekluzi, neboť po vydání platebních výměrů správce daně nečinil úkony, které by běh prekluze zastavily nebo přerušily. U všech daňových nedoplatek tak uplynula lhůta pro jejich vybrání. Daňové nedoplatky již nelze vymáhat, řízení je nutné zastavit a zřízení zástavního práva není důvodné.
7. Navrhl proto, aby soud napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí finančního úřadu, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že převod nemovitosti na třetí osobu byl neplatný, neboť jím žalobce porušil tzv. generální inhibitorium nařízené Okresním soudem Brno-venkov, č. j. 28 Nc 5999/2009-5 (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2009, sp. zn. 29 Odo 1070/2006).
9. Správce daně řádně přihlásil pohledávku do exekučního řízení sp. zn. 137EX 17768/16, které dle sdělení soudního exekutora dosud trvá. Tato pohledávka nebyla žalobcem

uhrazena. Vzhledem k tomu, že žalobce měl v době převodu nemovitosti na třetí osobu, jakož i v době vkladu tohoto převodu do katastru nemovitostí, zakázáno nakládat se svým majetkem, nemohla se třetí osoba stát vlastníkem předmětné nemovitosti. Správce daně byl proto oprávněn rozhodnutím zřídit zástavní právo na předmětnou nemovitost i bez souhlasu vlastníka podle § 170 odst. 3 daňového řádu.

10. K námitce uplynutí lhůty pro placení daní žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí, kde jsou podrobně popsány jednotlivé úkony činěné v souvislosti s nedoplatky a ze kterých je jednoznačně zřejmé, že lhůta pro placení daní dosud neuplynula.
11. Navrhl proto, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

12. Soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (*ex officio*), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.
13. Soud rozhodl o žalobě bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).
14. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
15. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým bylo zřízeno zástavní právo ke stavbě č. p. X, na parcele č. X, LV X, vše zapsáno na LV č. X, v k. ú. X, k zajištění nesplněné daňové povinnosti žalobce ve výši 2 286 700 Kč.
16. Podle žalobního tvrzení žalobce ke dni vydání rozhodnutí žalovaného (22. 9. 2017), ani ke dni podání žaloby (23. 11. 2017) nebyl vlastníkem nemovité věci, k níž bylo zřízeno zástavní právo. Soud proto nejprve posuzoval, zda žalobci svědčí aktivní legitimace ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.
17. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. *může žalobu podat každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti*.
18. V této souvislosti je nutné vymezit rozdíl mezi aktivní procesní a aktivní věcnou legitimací. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že žalobní legitimace podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je založena tvrzením účastníka, že byl na svých subjektivních (hmotných) právech zkrácen buď přímo rozhodnutím správního orgánu, nebo v důsledku porušení svých (procesních) práv v řízení, jež předcházelo vydání napadeného rozhodnutí. Tvrzení o zkrácení na veřejném subjektivním hmotném právu nemusí být explicitní. Postačí, pokud implicitně vyplývá z tvrzení obsažených v žalobě. Jestliže tedy žalobce v žalobních bodech tvrdí porušení svých práv v řízení před správním orgánem a zároveň není zjevné, že není nositelem subjektivního hmotného práva, na němž mohl být v důsledku vytýkaného porušení procesních práv zkrácen, pak lze usuzovat, že je aktivně legitimován k podání žaloby. Otázku aktivní procesní legitimace žalobce jako podmínku přípustnosti žaloby nelze směšovat s otázkou aktivní věcné legitimace, tedy s otázkou důvodnosti žaloby. Přípustná je tak žaloba, která obsahuje zákonem stanovená tvrzení, přičemž není nutné, aby tato tvrzení byla pravdivá. Pravdivost tvrzení je nicméně zásadní pro posouzení důvodnosti žaloby.

19. Z obsahu žaloby je zřejmé, že žalobce má aktivní procesní legitimaci k podání žaloby podle § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť byl účastníkem předcházejícího daňového řízení, v němž došlo ke zřízení zástavního práva zajišťujícího daňové nedoplatky žalobce.
20. Jinou otázkou však je, zda žalobce může být nositelem hmotného práva, se kterým by mohla být spojena jeho aktivní věcná legitimace. Předpokladem aktivní věcné (hmotné) legitimace je, že žalobce je nositelem subjektivního hmotného práva, proti jehož porušení žalobou brojí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 8/2004-61). Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k otázce aktivní věcné legitimace v usnesení ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, publikovaném pod č. 534/2005 Sb. NSS, vyslovil, že *„[v]ěcná legitimace je potom stavem plynoucím z hmotného práva, mající ovšem význam pouze v rámci procesu. Věcná legitimace je předpokladem úspěšnosti žaloby a nikoliv předpokladem meritorního projednání a rozhodnutí věci, jako je tomu u procesní podmínky. Aby byl žalobce úspěšný, musí být aktivně věcně legitimován, tj. musí být nositelem subjektivního práva, jehož ochrany se domáhá, a žalovaný musí být legitimován pasivně, tj. musí být nositelem tomu odpovídající subjektivní povinnosti.“* Jak příhodně konstatoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, *„[s]oudní řád správní je svojí povahou „obránnou“ normou. Není normou „kontrolní“, která by umožňovala komukoliv iniciovat, prostřednictvím podání žaloby ve správním soudnictví, kontrolu jakéhokoli úkonu veřejné správy. Má pouze zajistit poskytování právní ochrany v případech, kdy veřejná správa vstupuje do právní sféry fyzických nebo právnických osob. Hraničním kritériem pro žalobní legitimaci je právě tvrzený zásah do veřejných subjektivních práv. Nikoliv veškerá činnost (případně veškeré pochybení) veřejné správy je podrobena soudní kontrole ze strany fyzických a právnických osob, ale pouze ta, kdy činnost správy přesáhne do jejich veřejných subjektivních práv“* (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 10. 2008, č. j. 8 As 47/2005-86, publikované pod č. 1764/2009 Sb. NSS).
21. Obecně platí, že zástavní právo patří mezi věcná práva k věcem cizím, jehož cílem je zajištění pohledávky a jejího příslušenství s tím, že v případě, že nedojde k řádnému a včasnému splnění pohledávky, zástavní věřitel je oprávněn domáhat se uspokojení ze zastavené věci. Zástavní právo jako právo věcné se neváže k osobě, ale k předmětu zástavního práva, tzn. k zástavě, a to bez ohledu na případnou pozdější změnu vlastníka předmětu zástavy. Zřízení zástavního práva tedy znamená zásah do právní sféry vlastníka zástavy.
22. Vzhledem k tomu, že napadeným rozhodnutím bylo zřízeno zástavní právo k nemovité věci (*ad rem*), mohlo být tímto rozhodnutím zasaženo toliko do práv vlastníka předmětné nemovitosti. Byla-li v době zřízení zástavního práva (i poté) v katastru nemovitostí jako vlastník evidována osoba od žalobce odlišná, nemohlo být zřízením zástavního práva zasaženo do veřejných subjektivních práv žalobce. Z povahy věci je zřejmé, že rozhodnutím o zřízení zástavního práva může být dotčen výhradně vlastník zástavy. Žalobce přitom vlastníkem nemovitosti ke dni zřízení zástavního práva, ani ke dni podání žaloby nebyl, což plyne i z tvrzení samotného žalobce, které soud ověřil nahlédnutím do katastru nemovitostí. Žalobce ostatně ani v žalobě nespecifikoval, jakým způsobem by měl být napadeným rozhodnutím dotčen v jeho právní sféře, resp. jaké jeho konkrétní právo mělo být napadeným rozhodnutím porušeno či ohroženo.
23. Žalobce v žalobě výslovně uváděl, že v době rozhodnutí o zřízení zástavního práva nebyl již vlastníkem předmětné nemovitosti a že *„rozhodnutí o zřízení zástavního práva bylo*

vydáno rozporu se zákonem, neboť postihuje majetek, který není ve vlastnictví daňového subjektu.“ Zmíněným tvrzením se žalobce v podstatě domáhal nápravy ve prospěch jiné osoby, nikoli ve prospěch svůj. Pokud by za takové situace soud vyhověl žalobě a napadené rozhodnutí zrušil, porušil by výše zmíněný princip, že soudní řád správní je obrannou normou, která poskytuje ochranu v případech, kdy veřejná správa zasahuje do právní sféry fyzických nebo právnických osob (viz výše citované usnesení č. j. 8 As 47/2005-86). Uváděl-li žalobce, že zástavní právo bylo zřízeno k zajištění jeho daňové pohledávky, ani z této skutečnosti nelze dotčení práv žalobce dovodit. Zajištění daňové pohledávky žalobce zástavním právem k nemovitosti ve vlastnictví třetí osoby totiž nemůže mít negativní dopad do žalobcových veřejných subjektivních práv, ale toliko do práv vlastníka zastavené nemovitosti.

24. Z uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žalobce nemá aktivní věcnou legitimaci k podání žaloby, neboť není nositelem žádného hmotného práva, které by mohlo být napadeným rozhodnutím dotčeno. Aniž by se tedy soud zabýval jednotlivými námitkami uplatněnými v žalobě, uzavřel, že žaloba z důvodu nedostatku aktivní věcné legitimace žalobce nemůže být úspěšná. Pokud by se snad žalobce z různých důvodů domníval, že skutečným vlastníkem má být on, nikoliv vlastník v současnosti zapsaný v katastru nemovitostí, nic mu nebrání vyvolat řízení o určení vlastnictví k předmětné nemovitosti u příslušného soudu v občanském soudním řízení, v němž by byla otázka vlastnictví s konečnou platností vyřešena. To však nemění nic na výše vysloveném závěru soudu, že proti zřízení zástavního práva přísluší brojit toliko vlastníku nemovitosti, k níž je zástavní právo zřizováno, nikoliv osobě, pro jejíž dluhy má být zástavní právo zřízeno.

V. Závěr a náklady řízení

25. Soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Soud neprováděl dokazování příloženými listinami, neboť ty jsou pro projednávanou věc bezpředmětné.
26. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu